

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/982/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112244420
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4112244420.7

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľky: G. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpený Advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Laurinská 3, IČO: 36 861 545, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 17. februára 2015, č. k. 7C/414/2012-210, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 17. 02. 2015, č. k. 7C/414/2012-210, odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19. 01. 2012, sp. zn. 2C/2055/2012, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/414/2012. V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 20. 12. 2012 domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2055/2012 zo dňa 19. 01. 2012, z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky v poisťovej zmluve, porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa. Zároveň navrhovateľka v návrhu na začatie konania podala návrh, aby súd odložil vykonateľnosť vyššie špecifikovaného rozhodcovského rozsudku na čas do rozhodnutia vo veci samej, v ktorom uviedla, že okamžitým výkonom napadnutého rozsudku, hrozí navrhovateľke závažná majetková ujma. Súd uznesením zo dňa 26. 04. 2013, č. k. 7C/414/2012-71 vykonateľnosť predmetného rozsudku odložil. Uvedené uznesenie napadol v zákonnej lehote odporca a domáhal sa jeho zrušenia. Odvolací súd svojim uznesením zo dňa 30. 09. 2013, č. k. 5Co/296/2013-129 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho uznesenia odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd dospel k záveru, že pre rozhodnutie súdu o odklade vykonateľnosti žalobou napadnutého rozhodcovského rozsudku postačuje, ak je podaná žaloba a žiadosť účastníka konania o odklad vykonateľnosti. S takýmto záverom sa odvolací súd nestotožnil, pretože by to vo svojej podstate znamenalo, že vykonateľný exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, by mohol byť hneď po jeho vydaní zbavený svojho vykonateľného účinku, ktorý je z hľadiska účelu rozhodcovského konania zásadný. Inak povedané "obyčajným" podaním žaloby a s tým spojenou žiadosťou o odklad vykonateľnosti by účastník mal k dispozícii "zákonný" spôsob odloženia hrozby exekúcie a samotnej exekúcie riadneho exekučného titulu. Takýto prístup je ústavne neudržateľný. V zmysle článku 46 Ústavy SR sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne SR. V uvedenom je zahrnutá aj ochrana zákonom vymedzených zásad zásadnej nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia aj jeho účinkov vykonateľnosti, pripustiteľným k nútenému výkonu rozhodnutia, čo odvodene platí aj pre rozhodcovský rozsudok. § 40 ods. 2 ZoRK bližšie nekonkretizuje podmienky, za akých je možné vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť, avšak ide o taký zásah do práv zúčastnených osôb, ktorý nemožno odôvodniť jednoduchým konštatovaním gramatického naplnenia hypotézy právnej

normy s poukazom na možnosť súdu vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť. Účastník, ktorý požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, musí v odôvodnení návrhu uviesť vážne dôvody na odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, teda musí uviesť také dôvody, ktorými by presvedčil súd, že nejde o oddiaľovanie výkonu exekúcie, ale o skutočnosti, pre ktoré vykonanie exekúcie na majetok povinného môže viesť k takej situácii, že po zrušení rozhodcovského rozsudku nebude schopný vrátiť veriteľovi plnenie pre nemajetnosť. Prvostupňový súd mal rozhodovať len na základe návrhu, ktorý bol dostatočne vecne odôvodnený a bolo z neho zrejmé, prečo je odklad vykonateľnosti dôvodný a ochrana akým právam má byť poskytnutá. Pri posudzovaní a odôvodňovaní rozhodnutia súdu o žiadosti na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku treba mať na zreteli, napr. to, či z predbežného posúdenia dôvodnosti žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno mať aspoň osvedčené, že táto žaloba môže byť dôvodná s dôsledkom jeho zrušenia, alebo či vzhľadom na uvedené a reálnu existenciu nebezpečenstva vzniku ujmy (napr. v dôsledku vysokého plnenia, charakter osoby oprávnenej, resp. povinnej), ktorá vyplýva z rozhodcovského rozsudku vo vzťahu k povinnému z rozsudku, ale tiež vo vzťahu k oprávnenému je, alebo nie je namieste odložiť vykonateľnosť inak vykonateľného rozhodcovského rozsudku. Vždy však pri posudzovaní uvedeného bude prítomná otázka dôvodov podanej žaloby, pretože len z načrtnutých dôvodov mohol do úvahy prichádzajúci odklad vykonateľnosti zákonne upravený naplniť ústavnú požiadavku súdnej ochrany účastníka rozhodcovského rozsudku. V predmetnej veci podala navrhovateľka návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c), g) a i) ZoRK, pričom tvrdila, že rozhodcovská doložka má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, a preto je neplatná. Rozhodcovským rozsudkom bola navrhovateľke v skrátanom konaní uložená povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 51,45 eura a trovy rozhodcovského konania v sume 276,- eur, pričom podanie odporu bolo podmienené zaplatením poplatku vo výške 72,- eur. Z obsahu spisu nevyplýva, že účastníci uzatvorili samostatnú rozhodcovskú zmluvu. V samotnej poisťnej zmluve (v návrhu na uzatvorenie poisťnej zmluvy) sa rozhodcovská zmluva (doložka) nenachádza. V spise (a to aj v pripojenom rozhodcovskom spise) sa nachádza len časť (od strany 11) Všeobecných poisťných podmienok, z ktorých výslovná dohoda o riešení sporov rozhodcom uvedená nie je. Z uvedeného vyplýva dôvodná pochybnosť o platnosti rozhodcovskej zmluvy (doložky), v dôsledku čoho možno mať za osvedčené, že žaloba navrhovateľky by mohla byť dôvodná s dôsledkom zrušenia rozhodcovského súdu. Súd mal za preukázané, že výkonom napadnutého rozhodcovského rozsudku by navrhovateľke mohla byť spôsobená ujma na jej majetku, a to nielen exekúciou istiny v sume 51,45 eura a trov rozhodcovského konania v sume 276,- eur, ale aj trovami exekúcie, ktoré by pri exekúcii boli vymáhané. S poukazom na uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že je namieste vykonateľnosť napadnutého rozhodcovského rozsudku odložiť do právoplatného skončenia predmetného konania, a preto rozhodol tak, že vykonateľnosť napadnutého rozhodcovského rozsudku odložil.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za nezákonné, nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Zdôraznil, že rozhodcovský rozsudok spĺňa všetky podmienky jeho materiálnej vykonateľnosti a poukázal na znenie ust. § 35 ZoRK. Právoplatný rozhodcovský rozsudok môže byť zrušený iba postupom podľa § 40 ZoRK a pokiaľ sa tak nestane, sú výroky rozhodcovského rozsudku záväzné. V tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 10. 06. 2003, sp. zb. 5 Cdo 147/02. Odklad vykonateľnosti je dočasným a preventívnym procesným úkonom súdu, ktorým na určitú dobu suspenduje jeden z účinkov súdneho rozhodnutia. Takto plní významnú ochrannú funkciu a v prípade, ak dôjde k úspešnému odkladu vykonateľnosti, napomáha predchádzaniu možného vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy. Táto môže mať podobu aj nemožnosti navrátenia do pôvodného stavu a s tým súvisiace procesy reparácie a satisfakcie. Odloženie vykonateľnosti predstavuje vážne narušenie vlastností právoplatného rozhodnutia súdu, ktorými sú nezmeniteľnosť a záväznosť a nimi založené právne istoty. Súd, ktorý rozhoduje o odklade vykonateľnosti musí vždy zvážiť, či je skutočne potrebné využiť toto oprávnenie. Dôvody vedúce súd k povoleniu odkladu vykonateľnosti rozhodnutia by teda mal mať súd dostatočne preukázané a mali by byť dostatočne závažné, pretože ide o vážny zásah do záväznosti právoplatného rozhodnutia, a teda do právnej istoty. Ďalej poukázal na § 51 ods. 3 ZoRK a § 233 OSP. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 85/99. Okresný súd Nitra sa pri rozhodovaní vôbec nezaoberal návrhom po vecnej stránke a vlastnou úvahou, teda vlastnou činnosťou nebral do úvahy, či návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyhovie alebo návrh zamietne. Súd prvého stupňa iba prihliadal na tvrdenia navrhovateľa a bez akéhokoľvek odôvodnenia uviedol, že by mohlo dôjsť v rámci exekúcie v majetkovej sfére navrhovateľky k ujme. Taktiež sa nezaoberal tým, či výsledky konania osvedčujú predpoklad úspešnosti podania, nezaoberal

sa ani existenciou hrozby vzniku napravitelnej alebo ťažko napravitelnej ujmy, prípade, či by výkonom rozhodnutia mohol byť zmarený význam a účinok preskúmania napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom k tomu, že na odklad vykonateľnosti v danom prípade neexistuje právny nárok, súd nie je povinný odklad vykonateľnosti povoliť, je len na účastníkovi konania, aby dostatočne a presvedčivo preukázal nevhodnosť exekúcie a opodstatnenosť toho, aby sa s exekúciou počkalo až do rozhodnutia súdu. V ďalšom namietal, že rozhodnutie je v dôsledku nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné, čím bolo porušené právo vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. poukázal aj na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 342/2010, v zmysle ktorého je nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia spôsobuje jeho arbitrárnosť, ktorá zakladá odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a porušenie základného práva na súdnu ochranu v spojení s porušením práva na spravodlivý proces.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie odporcu (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V danej veci navrhovateľka podala dňa 20. 12. 2012 žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Košice, Alžbetina 41, vydaného voči nej pod sp. zn. 2C/2055/2012 zo dňa 19. 01. 2012, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní odporcovi) sumu 51,45 eura a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- eur do 5 dní od jeho doručenia alebo v tej istej lehote podať odpor na súde, ktorý rozhodcovský rozsudok vydal. Dôvody pre zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku vzhľadla v neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, čím došlo k porušeniu jej práv ako spotrebiteľa a k nedostatku právomoci rozhodcovského súdu. Spolu s touto žalobou podala i návrh na odklad vykonateľnosti označeného rozhodcovského rozsudku. Predmetom tohto odvolacieho konania je napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým tento rozhodol práve o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

Koncepcia ustanovenia § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom uznesení, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť (§ 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014).

Podľa § 40 ods. 3 Zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 01. 01. 2015, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, zákon vyslovene neuvádza podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku tak závisí od úvahy súdu. To však neznamená, že takéto rozhodnutie nemusí mať zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR) a môže byť prejavom svojvôle (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR), pretože aj na vydanie rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sú kladené

požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Základným účelom odkladu vykonateľnosti súdneho rozhodnutia a teda analogicky aj rozhodcovského rozsudku je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, voči komu takéto rozhodnutie smeruje (čl. 12 ods. 2 Ústavy SR). Odklad vykonateľnosti má takto mimoriadny charakter, pretože súd v takomto prípade prelomuje právne účinky právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

S poukazom na ustanovenie § 51 ods. 3 Zákona o rozhodcovskom konaní, je potrebné pri rozhodovaní o odklade rozhodcovského rozsudku primerane aplikovať ustanovenia tohto právneho predpisu vzťahujúce sa na odklad vykonateľnosti súdnych rozhodnutí. Odklad vykonateľnosti súdneho rozhodnutia je upravený v Občianskom súdnom poriadku pri obnove konania (§ 233 OSP), dovolaní (§ 243 OSP), mimoriadnom dovolaní (§ 243ha OSP) a pri správnom súdnictve (§ 250c, § 250n OSP). Dôvody odkladu vykonateľnosti v jednotlivých prípadoch sú rôzne, pričom zmyslu a účelu odloženia vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku najbližšie zodpovedá úprava odloženia vykonateľnosti rozhodnutia v dovolacom konaní podľa § 243 OSP. Dôvody odkladu vykonateľnosti podľa § 243 OSP, ktoré taktiež nie sú zákonom bližšie vymedzené podľa ustálenej súdnej praxi a právnej teórie môžu materiálne spočívať iba na 2 predpokladoch a to na úvahe súdu o možnom úspechu dovolania a v zabránení/neuskutočnení výkonu exekúcie počas dovolacieho konania. Tieto hľadiská sú preto akceptovateľné i pri rozhodovaní o návrhu účastníka konania na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

Odvolačný súd preskúmajúc obsah spisu dospel k tomu záveru, že sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu o splnení podmienok pre vyhovieť návrhu navrhovateľky na povolenie odkladu vykonateľnosti ňou označeného rozhodcovského rozsudku, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. S ohľadom na dôvody predkladané navrhovateľkou pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, i bez bližšieho preskúmania ich opodstatnenosti, čo vylučuje samotný charakter tohto dočasného a predbežného rozhodnutia, nie je možné vylúčiť úspech navrhovateľky v základnom konaní, ktorého dôsledkom by bolo zrušenie sporom dotknutého rozhodcovského rozsudku. Podstata odkladu vykonateľnosti rozhodnutia, v tomto prípade rozhodcovského rozsudku spočíva v tom, aby nedošlo jeho výkonom k ujme na právach účastníka konania, ktorá by mohla mať z hľadiska následkov nenapraviteľné účinky. Podanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku samo o sebe nemá vplyv na vykonateľnosť rozhodnutia, aby ale nebol zmarený účel a cieľ takéhoto návrhu skôr, ako bude o tomto návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku rozhodnuté, zákon dáva súdu možnosť rozhodnúť na návrh účastníka o odklade vykonateľnosti. Vyhovením návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia súd neprejudikuje konečný výsledok konania. Pokiaľ aj súd odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, neznamená to, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia musí byť v konečnom dôsledku, pri rozhodovaní o veci samej považovaná za opodstatnenú. Odvolačný súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že došlo k splneniu podmienok na odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Odklad vykonateľnosti je dočasným a preventívnym procesným úkonom súdu, ktorého snahou je predísť vzniku škôd a nemajetkovej ujmy povinnej osoby, ktoré by mohli vzniknúť ako dôsledok núteného výkonu, exekúcie napadnutého rozhodnutia. Na Okresnom súde Nitra prebieha konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach sp. zn. 2C/20555/2012 zo dňa 19. 01. 2012. Na základe tohto právoplatného a vykonateľného rozsudku rozhodcovského súdu je žalobca (v tomto konaní odporca) oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie a postihnúť tak majetok žalovanej (v tomto konaní navrhovateľky). Ak by sa v priebehu súdneho konania potvrdila neplatnosť rozhodcovskej doložky, porušenie zásady rovnosti, resp. porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, ktorými navrhovateľka odôvodnila svoj návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, výkon rozhodcovského rozsudku, ku ktorému by medzičasom mohlo dôjsť, by nepochybne vyvolal škodu na strane navrhovateľky, a to aj s prihliadnutím na nemožnosť navrátenie do pôvodného stavu podľa Exekučného poriadku.

S poukazom vyššie uvedené dôvody, odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.